

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	11
----------------	----

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ ΤΑ «ΚΑΝΟΝΙΚΑ» ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	16
Α. Παλαιά και Καινή Διαθήκη	18
Β. Κριτήρια Κανονικότητας	29
Γ. Το Κείμενο της Καινής Διαθήκης	39

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ ΤΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

Α. Το 'Ευαγγέλιο' στον ελληνορωμαϊκό κόσμο και τον ιουδαϊσμό	46
Β. Το κήρυγμα των Αποστόλων	57
Γ. Η καταγραφή της προφορικής παράδοσης	70
Δ. Το Ευαγγέλιο ως φιλολογικό είδος	73
Ε. Η συμφωνία και η διαφωνία	81

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ Η ΑΚΡΟΑΣΗ ΤΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΩΝ

Α. Εισαγωγή	92
Β. Τα κείμενα ως σύνολα	93
Γ. Οι ακροατές	98

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ (ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ)

Α. Δομή	101
Β. Πηγές	113
Γ. Ο ανοικτός επίλογος του κατά Μάρκον	118
Δ. Γλώσσα	121
Ε. Συγγραφέας, Τόπος, Χρόνος και Παραλήπτες	124
ΣΤ. Σκοπός	128
Ζ. Σύμβολα	129
Η. Θεολογία	132

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΤΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ (ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ)

A. Δομή	139
B. Πηγές	147
Γ. Γλώσσα	151
Δ. Συγγραφέας, Τόπος και Χρόνος	157
E. Σκοπός	161
ΣΤ. Παραλήπτες	162
Z. Σύμβολα του Ευαγγελίου	170
H. Η Θεολογία του Ευαγγελίου	172

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΤΟ «ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ» (ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ)

A. Δομή	180
B. Πηγές	194
– Οι Πράξεις των Αποστόλων	198
Γ. Γλώσσα	210
Δ. Συγγραφέας, Τόπος Χρόνος και Παραλήπτες	213
E. Σκοπός του Έργου του Λουκά	225
ΣΤ. Σύμβολα του Έργου του Λουκά	229
Z. Η Θεολογία του Έργου του Λουκά	233

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

ΙΩΑΝΝΕΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

A. Το κατά Ιωάννην Ευαγγέλιο	242
B. Οι Καθολικές Επιστολές του Ιωάννου	247
Γ. Η Αποκάλυψη του Ιωάννη	251

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

ΟΙ ΠΑΥΛΕΙΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

– Εισαγωγικά	255
– Η καρδιά του Παύλου, καρδιά του κόσμου	262
A. Η Επιστολή στον Ελληνορωμαϊκό Κόσμο	266
B. Η Παύλεια Επιστολή	269
Γ. Δομή της Παύλειας Επιστολής	275
Δ. Α΄ Θεσσαλονικείς	280
E. Β΄ Θεσσαλονικείς	282
ΣΤ. Α΄ Κορινθίους	283
Z. Η Β΄ Κορινθίους	289

Η. Προς Γαλάτας	293
Θ. Προς Ρωμαίους	296
– Ορολογία της <i>Προς Ρωμαίους</i>	298

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

1. Εισαγωγή: Οι όροι «ερμηνεία» και «ερμηνευτική»	304
2. Σύντομη ιστορία της βιβλικής ερμηνείας	306
α. Ελληνικοί και ραββινικοί ερμηνευτικοί Κανόνες	306
β. Χριστιανικές ερμηνευτικές «Σχολές»	320
γ. Δυτική βιβλική ερμηνευτική	330
δ. Διαμαρτύρηση και σύγχρονη βιβλική ερμηνευτική	338

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΚΛΕΙΔΑ

1. Εισαγωγικά	348
– Η Μεταμόρφωση του Υιού του Θεού	355
2. Πηγές	356
3. Προκαταρκτικά ερμηνευτικά βήματα	357
α) Οριοθέτηση του κειμένου	357
β) Κριτική του κειμένου	359
γ) Καταγραφή και ανάγνωση του κειμένου	368
δ) Μετά-φραση του κειμένου	374
ε) Δραματική αναπαράσταση του κειμένου	379
στ) Η συνάφεια - το συγκείμενο	381
4. Συγχρονική θεώρηση των κειμένων	384
α. Ανάλυση του λεξιλογίου και του συντακτικού	386
β. Σημασιολογική ανάλυση	389
γ. Αφηγηματολογική ανάλυση	391
δ. Πραγματολογική ανάλυση	394
5. Διαχρονική θεώρηση των κειμένων	398
α. Φιλολογική κριτική των πηγών (Quellenkritik)	399
β. Ιστορία των μορφών (Formgeschichte)	405

γ. Ιστορία της παράδοσης, των όρων και των μοτίβων - τυπικών εικόνων (Traditions - Begriffs - Motivgeschichte)	411
δ. Θρησκευοϊστορική Προσέγγιση (Religionsgeschichte)	413
- Καινή και Παλαιά Διαθήκη	420
ε. Κριτική της σύνταξης ή αναθεώρησης (Redaktionsgeschichte)	428
ς. Κοινωνικοϊστορική - Ρητορική - Φεμινιστική Ερμηνεία	429
ζ. Ιστορία της ερμηνείας και της επενέργειας της Γραφής (Auslegungs - wirkungsgeschichte)	432

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Οι προϋποθέσεις και οι προκλήσεις μιας ορθόδοξης ερμηνευτικής	436
---	-----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ο ΙΗΣΟΥΣ ΕΠΙ ΤΗ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΣΥΝΟΠΤΙΚΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΠΗΓΩΝ

1. Η Γαλιλαία	444
2. Η εποχή του Ιησού	445
3. Οι μαθητές του Ιησού	452
4. Παραβολές του Ιησού	454
5. Οι «Δυνάμεις» του Ιησού και ο ιατρός Λουκάς	463
α) Εισαγωγικά: Η ιατρική στον ελληνικό και ελληνιστικό κόσμο	463
β) Θεραπευτές των ελληνιστικών χρόνων	467
γ) Η Θεία Ευχαριστία ως «φάρμακο αθανασίας»	472
Επίμετρο: i) Κατηγορίες «δυνάμεων» του Ιησού και των Αποστόλων	478
ii) Αίτια της ασθένειας στην Αγία Γραφή	479
- Συνοπτική ιστορία της έρευνας των θαυμάτων	480
- Η θεραπεία της συγκύπτουσας (Λκ. 13, 10-17)	482
6. Απόκρυφα Ευαγγέλια Βιβλιογραφία	485
- Γνωστικά διαλογικά ευαγγέλια	485
- Ιουδαιοχριστιανικά ευαγγέλια	486
7. Εξωβιβλικά κείμενα για τον Ιησού Χριστό	487

INSTRUMENTA STUDIORUM

«ΕΡΓΑΛΕΙΑ» ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΩΝ

1. Κείμενο της Αγίας Γραφής	502
2. Εξωβιβλικές πηγές	502
α) Εξωβιβλική γραμματεία	502
β) Ταμεία εξωβιβλικής γραμματείας	503

3. Οι συνηθέστερες συντμήσεις	504
α) Πίνακας συντμήσεων Βιβλίων της Αγίας Γραφής	504
β) Συντμήσεις σειρών και περιοδικών	505
4. Επιστημονικά βοηθήματα	506
α) Σειρές Υπομνημάτων	506
β) Περιοδικά	506
γ) Σπουδαιότερες σειρές μονογραφιών	507
δ) Βιβλιογραφικά βοηθήματα	507
ε) Εισαγωγές στην Καινή Διαθήκη	508
στ) Βιβλιογραφία για τη Μεταμόρφωση του Ιησού	509
5. Βιβλιογραφία Ορθοδόξου Ερμηνευτικής	511
6. Αγία Γραφή και διαδίκτυο	514

ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

1. Μέθοδος Παραπομπών	522
2. Παράθεση βιβλιογραφίας	522
3. Παρατηρήσεις στη σύνταξη επιστημονικής Εργασίας	524

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗΝ Κ.Δ.	531
------------------------------------	-----

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ	533
---------------------------------	-----

